

промислових підприємств на сході країн, російською окупацією Криму, зменшення товарообороту між Україною та Російською Федерацією. На початку 2015 р. фінансово-економічна ситуація в Україні значно погіршилася, зросла девальвація національної валюти, а проблеми, викликані російською агресією, залишилися не вирішеними. Тому гостро постає питання про необхідність стабілізації національної економіки в умовах ведення Україною військових дій та ролі держави в цьому процесі.

Перейдемо до тих заходів, які вже впроваджені урядом України задля пом'якшення впливу кризи:

1) здійснювалося рефінансування банків. У 2008 р. 88 банків було рефінансовано на суму 36,937 млрд. грн., у 2012 р. — на суму 27 млрд. грн.. У 2014 році було надано кредитів рефінансування на суму 222,3 млрд. грн..

2) процентна політика спрямовувалася на підвищення вартості грошей.

3) співпраця з МВФ, що сприяла зовнішньому фінансуванню.

Дані антикризові заходи не розраховані на перспективу, тобто не мають можливості зберегти стабільний стан економічної системи України на довгостроковий період. Для того, щоб уникнути в майбутньому такої ситуації необхідно: по-перше визначити пріоритетні напрями економічного розвитку, по-друге вдосконалити бюджетну політику країни, по-третє, необхідно підвищувати інвестиційну активність регіонів, по-четверте, адекватно оцінювати ризики, пов'язані з інвестиційною та банківською діяльністю і по-п'яте, слід рівномірно розподіляти видатки між місцевими і державними бюджетами.

Література:

1. Державна служба статистики України [Електронний ресурс] // Офіційний сайт. — Режим доступу : <http://www.ukrstst.gov.ua>

2. Мельниченко О. А. Антикризова політика держави: сутність та складові [Текст] / О. А. Мельниченко // Становлення сучасного українського суспільства: політичні, управлінські, економічні та правові аспекти : тези доп. Всеукр. наук.-практ. конф., 27 берез. 2015 р. : у 2 ч. Ч. 1. — К.: Вид-во КНУКіМ, 2015. — С. 317 – 320

3. Національного банку України. Електронний ресурс] // Офіційний сайт. — Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua/control/uk/index>

Марія ВІЛЬШАНСЬКА

студентка факультет банківського бізнесу

Тернопільський національний економічний університет

Науковий керівник:

к.е.н., доцент кафедри банківської справи Сороківська З.К.

ТРАНСФОРМАЦІЯ МОНЕТАРНОГО РЕЖИМУ В УКРАЇНІ: ПЕРЕДУМОВИ ТА НАСЛІДКИ

Подолання економічних криз, зниження довгострокових ризиків для фінансової стабільності, досягнення посткризового відновлення економіки можливе за рахунок істотного зростання ролі монетарної політики, яку проводить центральний банк. Монетарну політику слід розглядати як один із

найбільш дієвих засобів макроекономічного регулювання, оскільки її вивчення дає можливість пояснити закономірності взаємодії і протікання макроекономічних процесів національного та міжнародного рівнів.

На сьогоднішній день одним із найбільш важливих і актуальних завдань в Україні є розробка і запровадження нових підходів та інструментів для підвищення ефективності грошово-кредитної політики з метою подолання макроекономічної нестабільності. За таких обставин важливого значення набуває вибір адекватних цілей монетарного регулювання, що здійснюється через механізм таргетування.

Загалом термін «таргетування» (від англ. target – ціль) являє собою встановлення цільових орієнтирів чи кількісних параметрів, що визначають і дотримуються у своїй діяльності центральні банки більшості країн. Як правило, головною ціллю може слугувати твердий цільовий орієнтир допустимого приросту певного кількісного параметру у межах якого повинні утримуватись темпи приросту для одержання певного конкретного результату [1, с. 256]. І хоча забезпечення цінової стабільності є пріоритетною ціллю монетарної політики майже для усіх центральних банків, не виключається можливість вибору серед монетарних стратегій тієї, яка найкраще здатна забезпечити досягнення проголошеної цілі.

Ключову роль в формуванні монетарних передумов подолання фінансово-економічної та банківської кризи, має відіграти Національний банк України як головний інститут ринкового регулювання економіки і провідник державної економічної політики у монетарній сфері.

В Основних засадах грошово-кредитної політики на 2015 рік зазначено, що стратегічна мета монетарної політики полягає у досягненні і підтриманні у середньостроковій перспективі низьких стабільних темпів інфляції (5% на рік із допустимим відхиленням ± 1 процентний пункт) та стійкої динаміки курсу національної валюти з врахуванням необхідності подолання стагфляційних процесів в економіці і поступовому переході до інфляційного таргетування [2].

Проте, на сучасному етапі запровадження в Україні інфляційного таргетування у тій формі, в якій воно використовується в розвинутих країнах, є недоцільним. Неможливість повного підпорядкування грошово-кредитної і валютної політики завданню дотримання цільового показника інфляції обумовлює доцільність використання гнучких форм інфляційного таргетування, коли лібералізація валютної і грошово-кредитної політики є наслідком розвитку національної економіки. На нашу думку, оптимальним для України є поєднання гнучкого режиму інфляційного таргетування з похилим валютним коридором протягом досить тривалого перехідного періоду до розвинених форм таргетування інфляції.

Проте це не означає, що економічний розвиток на основі контролю за інфляцією неможливий у принципі. Майбутня монетарна політика повинна будуватися на принципах переходу до вільного курсоутворення, яке може бути забезпечене відмовою від фіксованої прив'язки гривні до американського долара та поступового розширення валютного коридору. Однак, першим кроком для забезпечення гнучкості валютного курсу повинен стати розвиток фінансового

ринку, зокрема внутрішнього ринку державних цінних паперів. Для цього уряд повинен індексувати цінні папери на рівень інфляції, щоб забезпечити по них реальні позитивні процентні ставки. Лише у цьому випадку Національний банк зможе ефективно регулювати монетарну сферу за рахунок інтервенцій на внутрішньому валютному та фондовому ринках.

Враховуючи поточну ситуацію в економіці та наявні структурні дисбаланси, на наш погляд, найбільш оптимальним монетарним режимом для України буде режим «без номінального якоря», що передбачатиме дотримання національним банком двох проміжних цілей монетарної політики: стабільного валютного курсу та мінімальної інфляції. При цьому, для забезпечення гнучкості монетарної політики необхідно розглянути можливість впровадження як валютного так і інфляційного коридорів. Валютний коридор дозволить обмежити надмірні темпи витрачання золотовалютних резервів країни та зменшити психологічні чинники впливу на валютний курс, а інфляційний – дозволить врахувати негативні зовнішні та внутрішні економічні і політичні чинники. Також, варто зазначити, що основною стратегічною метою Національного банку України в ході реалізації монетарного режиму без номінального якоря повинна бути динаміка приросту ВВП та зниження безробіття.

Переваги використання запропонованого монетарного режиму полягають у можливості проводити політику, спрямовану на «тонке» настроювання обмінного курсу, що сприятиме підтриманню конкурентоспроможності української економіки за збереження балансу між темпами інфляції, реальної грошової пропозиції і динамікою економічного зростання; забезпеченню еволюційного характеру трансформації монетарного режиму у відповідності з розвитком реальної економіки.

Отже, теоретичні дослідження та практичний досвід країн, які запроваджували режим монетарної політики без номінального якоря, свідчать, що успіх реалізації запропонованої монетарної стратегії та й у цілому макроекономічної політики держави залежить від злагоджених і скоординованих дій всіх ланок виконавчої влади, певних міністерств та відомств, що відповідають за розробку і впровадження фіскальної та грошово-кредитної політики. Внаслідок цього, одним з пріоритетних завдань, що стоїть перед Україною сьогодні має бути питання визначення варіантів координації дій уряду та НБУ в процесі переходу до новітнього монетарного режиму, шляхом відпрацювання спільного правового акта щодо визначення та відповідальності за виконання цільових показників.

Література:

1. Ковальчук В.М. Історія економіки та економічної думки [Текст]: Навчальний посібник / В.М. Ковальчук, М.В. Лазарович, М.І. Сарай. - К. : Знання, 2008. – 647 с.
2. Основні засади грошово-кредитної політики на 2015 рік [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua/doccatalog/document?id=10465306>.